

Злата і фазан (поема-казка)

Наталія Грегуль

Казкова поема

Епіграф

"Як я була наївна і мала,
а наш садок здавався ще Едемом,
уява, як павук в гілках, плела
свої світи. І я в них — королева.
І все тоді здавалось чарівним.
Кумедні гноми цупили горіхи,
складали в тачку й поспіхом німим
тікали геть. Я бачила! То — втіха.
А у морквинні вештались зайці.
Я шила їм із замші черевички.
Вони не брали, бо самі — кравці,
і міряти чуже — погана звичка.
А у кущах ховався бузковий цар.
Його не раз за мантию тягала.
Та він хитрун, насипав мені чар,
що ледве в фартушок собі запхала.
По жменьці роздавала їх жукам.
І бджолам у дзбаночки підсипала.
І тішилась, що маю дивний крам.
І, наче фея, в квітах чаклувала.
Як я була наївна і мала...
Жили казки довкола, наче мухи.
Здавалось, не закінчиться весна...
І зайці ще придбають капелюхи..."

(Людмила Галінська, 15.02.2023)

Вступ

Всім привіт! Мене звати Злата, а це мої дві сестрички Настя і Яринка. Ми живемо у великому місті, а влітку відпочиваємо у дідуся й бабусі в селі біля моря. Влітку на морі

нам живеться супер. А наші дідусь і бабуся найкращі в світі. Дідусь дуже добрий, він часто нам розповідає цікаві історії про своє життя.

Ми страшенно скучили і ледве дочекались, коли знову прийде літо. І ось, нарешті, час для пригод настав, і ми всі разом вирушили до моря.

Частина перша

Як гостюють три сестрички у діда на морі

Там де берег моря з хвилями говорить,
Сонечко раненько з-за обрію сходить,
Жевріє край неба й світає поволі,
Сонячна доріжка стелеться на морі.

Ось сонячний зайчик стрибнув на долонці,
Це з моря привіт я вловила на сонці!
На зустріч до моря спішимо у вагоні,
Дідусь зустрічатиме нас на пероні.

На сьомому небі онучка від щастя,
Бо скучила дуже й ледь змогла дочекатися,
І ось врешті зустріч, їх дідусь обіймає,
А радість така, що і краю немає.

Дівчинка веселка, сонячний промінчик,
Звати її Злата, має двох сестричок,
Насті скоро в школу, меншенька — Ярина,
А Злата середня, їй всього чотири.

Маленькі сестрички гостюють на морі,
У діда й бабусі в просторому домі,
В селі ціле літо живуть, мов на дачі,
Улюблений двір і розваги дитячі.

Малеча надворі цілісіньке літо,
Як дзиги вертляві й допитливі діти.
Побавились разом і шкоду зробили,

Й собі на горіхи в дідуся заробили.

У іграх веселих про все забувають,
Частенько пустують і галас здійсмають,
Не всидять на місці проворні артистки,
Ось щойно вже встигли на дерево злізти.

Пограли в футбол і розбили вазона,
А ще затоптали бабусі газона,
Замурзались в фарбі, бо паркан фарбували,
А потім себе в дикунів гримували.

Щоб дід не сварив і не сердився дуже,
Йому Злата скаже: "Ми більше не будем,
Дідусю, пробач нас, ми це ненавмисно!"
Й розчулиться дід і вибачить, звісно.

— Нам шкода дідусю, в дворі було тісно,
Ми грали в футбол і нашкодили, звісно.
— Ви ж мої непосиди, вертляві, як дзиги,
Від пустощів ваших двір догори дригом.

— Футболістки мої любі, як же це ви грали?
Воротар ловив м'яча, а впіймав лиш гаву.
Ви дограєтесь у мене — дискваліфікую,
Без морозива залишу і не пожалкую!

Притулиться Злата близенько до діда ,
Неначе синичка, що з рук його сніда,
Усмішка на личку розквітне, як квітка, —
Ну Злата й лисичка — гарненька та хитра!

Якось трапився в дворі кумедний випадок:
Капосний гусак поліз поскубати з грядок,
Злата бігом відганяти, а слідом Ярина,
А гусак як зашипить, як розкине крила!

У сестричок аж від страху ноги затремтіли,
Дременули навтьоки, аж залопотіли,
Реготали потім разом малі боягузки,
Проганяли гусака, а втекли як гуски.

Злата — щебетушка, весела синичка,
Біляве волосся, блакитна спідничка,
Радісно й дзвінко бринить голосочок,
А в оченятах іскристий віночок.

Разом не сумують три рідні сестрички,
В колоску зростають зернята пшенички,
Про життя родини Злата розказала,
Вона говорушка, у розмовах жвава.

У неї словечка нізвідки беруться,
Привітна онучка — вдалась у дідуся,
Все цікавить Злату, до всього їй діло,
Приваблива й жвава, подібна до діда!

Усмішкою Злата друзів зустрічає,
Радісно і щиро завжди привітає,
І слова дотепні покотяться скоро,
Як намисто з перлів, словечко за словом

Якось три сестрички у піжмурки грались,
Злата була в жмурках, всі решта ховались,
А мала Яринка сховалась так мило, —
Лише оченята ручками закрила.

Сказала, що любить побігати боса,
Собаку торкати за мокрого носа,
А якось на морі злякалась медузи,
І дід їм на пляжі купив кукурудзи.

Про витівки й жарти також пригадала,
Як квіти з дідусем вона поливала,
Стеблинки й листочки, аби не зів'яли,
Водою зі шлангу їм душ влаштували.

— Спекотно сьогодні і сохнуть рослинки,
Їм треба негайно води хоч краплинка!
— Дідусю, а можна з тобою газон поливати,
Щоб квіти не в'яли, їм душ влаштувати?

Рослинам водичка у спеку до смаку,

Під душем скупались ще дідусь і собака,
І Злата вся мокра стояла й сміялась,
Як вигада щось, хочеш — стій, хочеш — падай.

— Оце помічниця, полити всіх встигла,
Сама покупалась, ще й діда умила!
Й собака намок і не думав ховатись,
В фонтані із бризок він радий погратись.

Мала жартівниця, мов те чудо в пір'ї,
Просохла одежа за мить на подвір'ї,
А пес обтрусивсь на траві під віконцем,
Усі залюбки душ приймають під сонцем.

Онучки ростуть дідусеві на втіху,
І хата і двір весь наповнені сміхом.
До всього навколо вони небайдужі,
Про все розпитати цікаво їм дуже.

Частина друга

Дід мисливець й добре знає де фазан його чекає

Заплелась в шатро зелене лоза винограду,
В затінку дідусь приліг і знайшов відраду,
Соковиті грона стиглі зірвати охота,
Ягоди, налиті медом, просяться до рота.

Під покровом в холодку дід відпочиває,
Й розповідь свою цікаву стиха починає,
Дітвора принишкла поруч, ловить кожне слово,
Наче казка, до душі дідова розмова.

"Скоро осінь, — каже дід, — вже спливає літо,
І мисливцям теж пора свій сезон відкрити.
Я збираюсь фазана в степу вполювати ,
З псом рушаєм на лиман, щоб трофей дістати".

Гомін тихне у дворі, і жара спадає,
Дід дістав свою рушницю, чистить, натирає,
Завтра день такий тяжкий на нього чекає,
Та про вік та втому дід навіть не згадає.

Мисливський собака радіє і скаче,
Бо нюхом собачим відчув смак удачі,
Попереду бігти й ховрахів лякати,
І здобич повсюди завзято шукати.

Зібрав дід рюкзак, — вирушать на світанку,
А пес нетерпляче вже гавкає зранку,
Розвиднілось майже, пора вирушати!
Та мусить слухняно команду чекати.

Дід вдосвіта встав, і радіє собака,
Стрибає і рветься рудий забіяка,
Дід стримує друга: "Ти правило знаєш,
Людей насмішиш лиш, коли поспішаєш!"

Хазяїн погладив й води дав собаці:
"Ну все, заспокойся, от кортить небораці,
Май витримку, друже, трофей щоб дістати
Нам спокій потрібно завжди зберігати.

Терпіння і витримка нам знадобляться,
Удача й везіння також пригодяться,
Як вдасться нам, друже, трофея дістати,
Обід для родини зможем ми влаштувати.

Везіння лукаве й примхливе, ти ж знаєш,
Чи знов пощастить, наперед не вгадаєш,
Як вдача всміхнеться і здобич вполюєм,
Обід з дичини всі разом посмакуєм".

Частина третя

Як Злата уві сні полювала на фазана.

Перші півні на світанку кукурікають на ґанку:
"Прокидатися пора, досить спати, дівчора!
Вас чекає день росистий, сонце сходить променисте!
Вранішні пташки щебечуть, прокидайтеся, малеча!"

Зранку Злата міцно спить, рано Злату не будить!
Степ насився їй в тумані і фазани на лимані.
Разом з дідом пліч-о-пліч полювала цілу ніч,
Та мисливець зазівався, а фазан в кущах сховався.

А коли малеча встала, діда вдома не застала,
Полювання прозівали, потім трішки шкодували,
Що дідусь не взяв їх зрання у похід на полювання.
Дітям бути там не варто, бо мисливство — це ж не жарти!

Панькаться не любить дід, та журитися не слід,
Краще гратися й радіти, бо не звикли сестри скніти,
Будуть бігати, стрибати і на гойдалці гойдатись,
Малювати сонце й дім, де живеться добре всім.

Настя вчить "Букварик", по складах читає,
Абетку вже знає, з букв слова складає,
В "Букварі" у Насті сторінки чудові,
Яскраві малюнки, фарби кольорові.

Пальма біля моря і ялинка в лісі,
Рожевий фламінго й ластівка у стрісі,
Симпатична панда і руда лисиця,
І веселка в небі й червоні суниці.

Повернувся дід надвечір із трофеями, до речі,
Вполював куріпку, качку й перепілку на додачу!
Дід стомивсь, гудуть аж ноги, у пилюці пес з дороги,
Начіпляв з сухих кущів повні вуха реп'яхів.

Дичини хоч небагато, радість діду не сховати,
Неймовірно хвилювання викликає полювання!

У степу й пилу дороги недаремно дід бив ноги,
Й пахощі серпневих трав повні груди набирав.

Фазана дід не здобув, мабуть сон пророчим був,
Хоч натрапив дід на птаха, проте втік строкатий махом,
З шумом випурхнув з під ніг, з криком геть вмить полетів,
Тільки й бачили такого, в пір'ї красеня прудкого.

Щойно дід це розповів, Злата сон згадала свій,
В ньому той фазан, на щастя, швидко втік у темні хаші,
Таємницю Злата знає — хвіст чарівний птах цей має!
Пір'я в нього веселкове, візерункове казкове.

Його подруга тендітна, пір'ям зовсім непримітна,
А він в шати вбраний у жупан яскравий.
Наче лицар в латах, гніздо захищає,
Ворога до бою мужньо викликає.

Лицар він хоробрий і трохи зухвалий,
Навіть є легенда про жупан яскравий,
Довго наречена його прибирала,
А собі весільну сукню так і не обрала.

Злата дуже рада, що фазан сховався,
Хоч він прудко біга – дивом врятувався.
Хай живе красивий птах ще довго на волі,
І рятує диво-хвіст від сумної долі.

Строкаті пір'їнки не варто втрачати,
Бо сила вся в них і без крил не літати,
А хвіст фазана ще й в біді виручає,
Творити дива чудо-хвіст помагає!

Частина четверта

Як мама читала казку про козаків

Цей секрет фазана Злата розгадала,
Коли мама казку їм на ніч читала,
Як скарби козацькі серед степу в схроні,
Стереже в кургані місяць на припоні.

Там колись козаки з шаблями гуляли,
У кривавих битвах про страх забували,
Дивовижну силу козаки ті мали,
Надприродним хистом ворогів лякали.

До куль невразливі у битвах ставали,
По воді ходили, в вогні не згорали,
Бачили майбутнє, крізь землю зникали,
Кров спиняти вміли, рани замовляли.

І фазан уміє теж кулю обдурити,
Невидимим стати, в траві загубитись,
Всіх чудес на світі не перелічити,
Чарівний фазан, я знаю, вірте чи не вірте!

Вірить Злата — варто спробувати щастя:
"Аби диво сталось, загадам бажання!
Якщо раптом знову я стріну фазана,
Потоваришую з ним, подругою стану!"

Частина п'ята

Як Злата зустрілась з Чарівним Фазаном

Стрілись серед стежки, де цвітуть нагідки,
Як у казці, диво-птах взявся хтозна-звідки,
Раптом виріс з-під землі гарний, як принада:
"Здрастуй, Злато, тут мій дім, запрошую радо.

Радий бачити тебе я на власні очі,
Маю честь тебе стрічати й вітаю охоче,
Погостюй в моєму царстві степових просторів,
В дар прийми перо магічне з чарівних узорів!"

"От так зустріч, дивина, вгледіть не чекала,
Я живого фазана зроду не стрічала".
Оніміла лиш на мить у променях світла,
А на личку наче ружа посмішка розквітла.

"Рада зустрічі, вітаю, чарівний Фазане,
Пір'я в тебе фантастичне, ошатне й яскраве!
В жменьці в мене є насіння, прошу пригощайся,
Хочеш, будемо дружити й разом розважатися?"

Відповів фазан: "Я згоден, сумно жить без друзів,
Я, звичайно, дуже радий маленькій подрузі.
Розповім я про пригоди й небезпечні трюки,
Ще навчу як маскуватись, хитрошам науки".

Злата слухала уважно й подих тамувала,
Дивну мову фазанову розуміти стала.
"Справжній майстер, чарівник, все тобі під силу,
Я одне бажання маю", — Злата попросила.

І сказав малій Фазан : Здійсниться бажання,
Якщо загадку вгадаєш мою без вагання:
Через лози і яри наче вуж повзе з гори,
Увесь день і ніч не спить, хоч без ніг, а все біжить,
І його не зупинить, аж до моря шлях лежить.
Не скляний, але блищить і тихесенько дзвенить,
А коли зима прийде, він замовкне і засне.

Злата — дівчинка кмітлива, одразу вгадала:
"Це струмочок в очереті, я його впізнала!
Дід на пляж водив повз нього стежкою вузькою,
Там згори вода холодна струменить додолу.

Перескочила струмочок, було лячно трішки,
Послизнулась й ледь не впала, намочила ніжки,
Не біда, вода там чиста, всім спрагу втамує,
Всі водичку п'ють з струмочка, він в спеку рятує".

"Молодець, все правда, Злато, впоралась з завданням,
А тепер прости що хочеш, виконам бажання!
Щоб про тайну, окрім нас, ніхто не дізнався,
Про секрет нікому й слова, щоб сюрприз наш вдався".

Частина шоста

Про сюрприз, який чекав на всю родину

Як було насправді діло, одна Злата знала,
Все тримати у секреті йому обіцяла.
Влаштував фазан сюрприз, як фокус, майстерно,
Здивувать вдалось усіх гостинцем приємним.

Якось зранку на поріг, ніби так і треба,
Ціла купа подарунків впала, наче з неба!
Звідки взявся той сюрприз, самі лиш здогадки,
Хто гостинці надіслав, всі не мали й гадки.

Дітвора зраділа, мерщій розгортати,
Що у тих пакунках їм цікаво знати,
Скарбів для дівчаток було там багато:
Іграшки новенькі і вбрання на свято.

Три дівчачі сукні — очей не відвести,
Мабуть, такі самі є лише в принцеси,
Самокат чудовий і велосипедик,
Книжечка цікава, лялька і ведмедик.

Заплескали у долоньки щасливі дівчатка,
Хтось, напевно, їх бажання угадав спочатку,
Мамі личить вишиванка й бабусі хустина,
І квитки до аквапарку — їде вся родина.

Пес гостинці пильнував, нашорошив вуха,
Кісточку собі дістав й діду капелюха,
У танок пустились дітки на radoщах дружно,
За чудові подарунки вдячні дуже-дуже.

Хто прислав дарунки так ніхто й не знає,
Знизує плечима дід, хто б це був гадає,
Говорушка Злата в рот води набрала,
Хоч секрет і знала - сюрприз від фазана!

Ось така пригода трапилась під осінь,
Вигадка чи правда, а я вірю й досі,

Злата про фазана друзям розказала,
Й познайомити мене із ним обіцяла.

Люблять подарунки,мабуть, всі на світі,
Всі мають бажання — дорослі і діти.
Якщо віриш в чудеса й плекаєш надію,
Швидко справдяться твої заповітні мрії!

Зустрічать світанки будеш біля моря,
Гойдатись на хвилях, з піску замки зводить,
Шум прибою слухать, вітати дельфінів,
Там на кожному кроці оживають мрії!

Світ довкола тебе сповнений дивами,
Чудеса, насправді, всюди поруч з нами,
Просто треба диво розгледіти вміти,
Й дивуватись широко, як маленькі діти!

16.11.2023

м. Київ

Текст поеми надано авторкою, за що їй велика подяка від команди УкрЛібу!